

**UCHWAŁA NR XX/127/2019
RADY GMINY GDÓW**

z dnia 19 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy
w rodzinie w gminie Gdów na lata 2020- 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2019 r. poz. 506 z zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1390 ze zm.), Rada Gminy Gdów, uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Gdów na lata 2020-2025, zgodnie z załącznikiem do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gdów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Gdów

Tadeusz Ciężarek



GOPS Gdów



Gmina Gdów

Załącznik do Uchwały nr XX/127/2019

Rady Gminy Gdów

z dnia 19 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GDÓW
NA LATA 2020 - 2025**

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Spis treści

PODSTAWA PRAWNA	2
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	3
Definicja przemocy	3
Rodzaje przemocy	4
Fazy przemocy	5
Przemoc jako przestępstwo	6
Skutki przemocy	6
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GDÓW	7
Analiza SWOT	14
III. CELE, DZIAŁANIA, SPOSOBY REALIZACJI.....	15
Cel główny:	15
Cele Szczegółowe:	15
1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gdów	15
2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych na rzecz osób doznających przemocy	18
3. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych na rzecz sprawców przemocy	20
4. Podnoszenie kompetencji specjalistów oraz współpraca osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	23
IV. REALIZACJA PROGRAMU	24
V. PRZEWIDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU:.....	24
VI. FINANSOWANIE PROGRAMU.....	25
VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	25

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz 1390 z późn. zm);
2. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r, poz. 2137 z późn. zm.);
3. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.);
4. ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

I. INFORMACJE OGÓLNE

Definicja przemocy

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Zgodnie z obowiązującą Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to „*jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą*”. Często przemocą w rodzinie określa się „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. **Jest intencjonalna** – działania osoby stosującej przemoc w rodzinie są zamierzone i celowe, ukierunkowane na kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;
2. **Występuje dysproporcja sił** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doświadczająca przemocy jest słabsza, a osoba stosująca przemoc silniejsza;
3. **Narusza prawa i dobra osobiste** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje swoją przewagę, narusza prawa i godność człowieka (członka rodziny);
4. **Powoduje cierpienia i szkody** – osoby dotknięte przemocą w rodzinie doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych.

Przemoc może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Jak wynika już z samych definicji, przemoc w rodzinie przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzącym nienawiść i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Rodzaje przemocy

Zgodnie z Komitetem ds. Przemocy Domowej Rady Europy wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – zawiera w sobie zawsze element związany z użyciem siły fizycznej tj. uderzanie, popychanie, szarpanie itp. Jest to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Celem jej jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
- **Przemoc psychiczna** – jest niepożądanym oddziaływaniem na psychikę drugiego człowieka. Przykładem przemocy psychicznej jest poniżanie, obrażanie, upokarzanie, posądzenie o zdradę i inne przewinienia, wmawianie choroby psychicznej i izolowanie od świata zewnętrznego. Jest to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
- **Przemoc seksualna** – to każda ingerencja w sferę seksualną drugiego człowieka wbrew jego woli. Przykłady przemocy seksualnej to wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
- **Przemoc ekonomiczna (ujmowana niekiedy jako forma przemocy psychicznej)** - to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
- **Zaniedbanie** – jest to forma przemocy, która przejawia się brakiem prawnego obowiązku opieki nad daną osobą, co może prowadzić do narażenia tej osoby na utratę zdrowia i życia, Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci i osoby starsze.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku form jednocześnie. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie jako „sprawcę” oraz innych ludzi.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Fazy przemocy

Zjawisko przemocy nie ma charakteru liniowego, w tym znaczeniu że do aktów przemocy dochodzi nieustannie. Akty przemocy są najczęściej poprzedzone różnej długości okresami napięcia pomiędzy stronami, a po akcie przemocy następuje różnej długości okres względnej poprawności relacji. Można więc wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę tego problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. Faza narastania napięcia – faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. Faza ostrej przemocy – faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

3. Faza miodowego miesiąca – faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasynom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji ofiara często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”.

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Przemoc jako przestępstwo

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Zgodnie z art. 207 Kodeksu karnego:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Skutki przemocy

Skutki przemocy w rodzinie to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- objawy fizyczne (m.in. obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- objawy społeczne (m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE GDÓW.

Diagnozę problemu przemocy na terenie Gminy Gdów opracowano na podstawie danych pozyskanych z: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gdowie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdowie, Sądu Rejonowego w Myślenicach, Prokuratury Rejonowej w Myślenicach, Komisariatu Policji w Gdowie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce, Zakładów Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Gdów oraz Szkół Podstawowych, Gimnazjów i Przedszkoli na terenie Gminy Gdów.

Gmina Gdów jest gminą wiejska, w której skład wchodzi 29 sołectw. Znajduje się w powiecie wielickim, sąsiaduje z gminami: Dobczyce, Bochnia, Łapanów, Kłaj i Biskupice. Powierzchnia gminy wynosi 108,72 km². W roku 2018 w Gminie Gdów mieszkało 17 855 osób, w tym kobiet 8 992 i mężczyzn 8 863. Gęstość zaludnienia wynosiła 164 os/km².

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2018 r. 296 rodzin (w tym 502 osoby w rodzinach) skorzystało z pomocy społecznej natomiast z pracy socjalnej korzystało 365 rodzin (750 osób w rodzinach).

W celu nawiązania ścisłej współpracy między instytucjami utworzono Gminną Koalicję Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i powołano Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który składa się z 8 specjalistów reprezentujących instytucje powołane zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2018 r. Zespół Interdyscyplinarny obradował 4 razy natomiast w pierwszym półroczu 2019 r. spotkał się 2 razy zgodnie z przyjętym harmonogramem. Podejmował działania w środowisku zagrożonym przemocą mającym na celu zapobieganie zjawisku. Diagnostował problem przemocy w rodzinie. Opracowywał i realizował plan pomocy w indywidualnych przypadkach. Rozpowszechniał informacje o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, programach korekcyjno - edukacyjnych. Inicjował działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Monitorował także sytuację rodzin, w których istniało zagrożenie występowania przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy. W trakcie spotkań Zespołu rozpatrywano indywidualnie każde zgłoszenie przemocy. Prowadzonych spraw w 2018r. było 20, a w pierwszym półroczu 2019r. było 6.

Procedura "Niebieskie Karty" to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest problemem bardzo wrażliwym i wokół, którego mimo wielu kampanii społecznych, nadal istnieją mity i stereotypy. Problem ten nie jest często ujawniany zwłaszcza w małych środowiskach gdzie trudno o anonimowość. Można zatem przypuszczać, że rzeczywista skala przemocy w rodzinie jest znacznie większa, niż wynika to z oficjalnych statystyk.

Dane statystyczne z Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdowie za okres od 2015r. do 2018r.

INSTYTUCJE WSZCZYNAJĄCE PROCEDURĘ NIEBIESKIEJ KARTY	2015	2016	2017	2018
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	5	8	6
Policja	16	12	19	14
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0	0
Oświata	0	1	3	0
Służba Zdrowia	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu

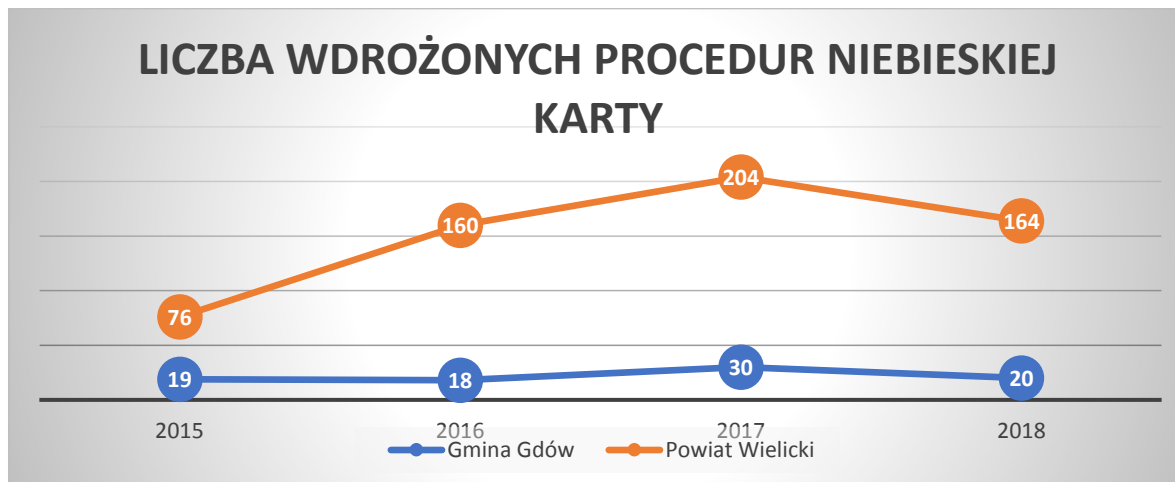
Dane statystyczne Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wielickiego za okres od 2015r. do 2018r.

Instytucje wszczynające procedurę Niebieskiej Karty	2015	2016	2017	2018
Ośrodek Pomocy Społecznej	27	45	94	67
Policja	45	90	66	74
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2	16	29	14
Oświata	1	5	10	7
Służba Zdrowia	1	4	5	2

Źródło: Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2019-2020 – program osłonowy

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Ogólna liczba wszczętych Niebieskich Kart w Gminie Gdów na tle Powiatu Wielickiego.



Źródło: Opracowanie na podstawie danych Zespołu i Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2019-2020 – program osłonowy

Interwencje policji dotyczące przemocy w rodzinie często kończą się spisaniem Niebieskiej Karty A i przekazaniem jej do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Poniżej przedstawiamy dane statystyczne z Komisariatu Policji w Gdowie.

Liczba prowadzonych postępowań w sprawach z:	2015	2016	2017	2018
Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie	17	14	29	29
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy domowej	5M	8M	12M	7M
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	10M	13M, 1K	27M	20M
Liczba osób umieszczonych w Izbie wytrzeźwień	5M	8M	12M	7M
Liczba wszczętych postępowań dotyczących przemocy w rodzinie	17	13	15	6
Liczba spraw umorzonych dotyczących przemocy w rodzinie	10	5	5	3
Liczba spraw zakończonych aktem oskarżenia w w/w postępowaniach	7	8	10	3

Źródło: Dane statystyczne z Komisariatu Policji w Gdowie

K Wskazane liczby dotyczą kobiet.

M Wskazane liczby dotyczą mężczyzn

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Na występowanie przemocy ma wpływ wiele czynników. Z posiadanych danych najczęściej występującym czynnikiem ryzyka jest uzależnienie/nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. Na koniec 2018r. na 20 wszczętych Procedur Niebieskich Kart w 13 z nich przyczyną było nadużywanie alkoholu. Natomiast w pierwszym półroczu 2019r. z 6 spisanych Niebieskich Kart we wszystkich występuje problem alkoholowy. W zdecydowanej większości w rodzinach, w których dochodzi do przemocy występuje problem uzależnienia od alkoholu bądź jego nadużywanie.

	2015	2016	2017	2018
Liczba wniosków do GKRPA	36	34	34	29
Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	stacjonarne 20	stacjonarne 16	stacjonarne 18	stacjonarne 15
	ambulatoryjne 10	ambulatoryjne 12	ambulatoryjne 10	ambulatoryjne 11
Ilość osób korzystających z konsultacji w GKRPA	95	76	83	86

Źródło: Dane statystyczne z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdowie

Raz na trzy lata Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdowie przeprowadza ankietę ewaluacyjną dotyczącą zjawiska przemocy na terenie Gminy Gdów. W ankiecie przeprowadzonej w 2016 roku wzięło udział 100 mieszkańców. Wśród badaniach był 75 % kobiet i 25 % mężczyzn. Badani to osoby o różnym stopniu wykształcenia i statusie materialnym, pracujący na stanowisku fizycznym 32%, umysłowym 40%, oraz bierni zawodowo i bezrobotni po 9%.

Badanym zadano pytania mające na celu określenie stosunku mieszkańców Gminy do zjawiska przemocy, jak kwalifikowane są poszczególne zachowania i jakie znaczenie ma samo zjawisko. Spośród ankietowanych 61% zaznaczyło, iż spotkało się ze zjawiskiem przemocy domowej, w tym 31% kilkakrotnie a 17% jednorazowo, 39% osób nie miało do czynienia z tego typu sytuacjami. Badania zaznaczają, że najczęściej była to przemoc psychiczna 47%, fizyczna 39%, seksualna 6%, częściej sprawcą był mężczyzna 66%, kobieta 15%. Najczęściej z przemocą spotykano się w sąsiedztwie 26% oraz w domu 24%. Prawie połowa ankietowanych 45% miała jedynie informację o tym iż dochodzi do przemocy. Dane porównawcze na przestrzeni trzech

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

lat wskazują, iż wzrósł poziom świadomości społeczności lokalnej dotyczący rodzajów przemocy. Respondenci ujawniają istnienie przemocy seksualnej oraz zwracają większą uwagę na zjawisko przemocy psychicznej. Zwraca uwagę również istotny statystycznie spadek przemocy fizycznej.

W ramach ankiety uznano za istotne określenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców dotyczącej zjawiska przemocy, pytano więc również o to jakie zachowania są uznawane za przemocowe. Na pytanie oto czy uważa Pan/i zjawisko przemocy domowej za normalne 89% ankietowanych odpowiedziało „nie”, 7% nie miało zdania, 2% uznało przemoc domową za normę. Istnienie gwałtów w małżeństwie uznaje 72% spośród ankietowanych, 15% nie ma zdania zaś 11% uważa, że nie istnieje gwałt w relacji małżeńskiej.

Na pytanie, czy stosowanie kar cielesnych przez rodziców wobec dzieci jest przemocą 60% ankietowanych uważa, że tak, natomiast 19% nie ma zdania i 19% uważa, że to nie przemoc.

W ankiecie umieszczono pytanie dotyczące płci sprawcy przemocy. Statystycznie najczęstszym sprawcą przemocy jest mężczyzna na którego wskazało 66% badanych, kobieta 15%, dziecko 3%, nie wiem 10%.

W ankiecie zdaniem większości respondentów 72% status materialny rodziny nie ma wpływu na stosowanie przemocy, podobnie 74% uważa, że poziom wykształcenia również nie jest istotny. Badani uznają natomiast, że do przemocy częściej dochodzi pod wpływem alkoholu 66%, narkotyków 15%, że względu na chorobę psychiczną 20%, 25% ankietowanych uznaje, że nie ma to znaczenia.

Ankietowani zostali poproszeni o opinię i sugestie na temat możliwych działań prowadzących do zmniejszenia występowania zjawiska przemocy. Przeważały odpowiedzi wskazujące na działania edukacyjne przeprowadzone dla społeczności lokalnej jak również dla specjalistów i policji. Zdecydowana większość badanych miała dostęp do materiałów informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie. Mieszkańcy znają instytucje do których mogą zgłosić się o pomoc oraz uważają, że instytucje te dobrze wypełniają swoją rolę oraz wskazują na konieczność dalszego szkolenia w tym zakresie.

W ostatnim okresie jednym z coraz bardziej zauważalnych zjawisk dokonujących się wśród młodzieży jest wzrost zachowań agresywnych w szkole, co potwierdzają badania przeprowadzone w 2018 roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdowie wśród młodzieży szkolnej. Łącznie przebadano 400 uczniów w wieku od 11-17 lat. Spośród ankietowanych 53% stanowiły kobiety a 44% mężczyźni, 3% nie podało płci. Z uzyskanych

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

wyników badań wynika, że 69% badanych było świadkiem przemocy, 24% ofiarą przemocy, natomiast 16% zakwalifikowało siebie jako sprawcę przemocy. Przemocy w szkole doświadczyło 67% uczniów, w domu 8%, w internecie 45%, w innym miejscu 53%. Fizycznej przemocy doświadczyło 66% ankietowanych, psychicznej 58%, seksualnej 8%, finansowej 7%, zaniedbania 7%. Z ankiet wynika, iż niska jest świadomość młodzieży na temat zachowań które są przemocowe. Za zachowania przemocowe badani uważają: popychanie 56%, uderzanie 84%, kary cielesne 85%, spoliczkowanie 64%, wyzwiska 48%, zamykanie w pomieszczeniach 58%, ośmieszanie 51%, groźby 69%, krytykowanie 31%, wymuszanie zachowań seksualnych 72%, rozpowszechnianie bez zgody-osobistych zdjęć, filmów 49%, wyłudzenie pieniędzy 55%, brak opieki nad dzieckiem, osobą chorą lub starszą 28%, poniżanie, wyśmiewanie kogoś, jego poglądów lub wyglądu 61%. Tutaj zauważyć można tendencję do bagatelizowania przemocy psychicznej czy brak opieki.

Według 55% ankietowanych „klapsy” nie są przemocą fizyczną, a 95% uczniów nie doświadczyło kar cielesnych ze strony rodziców. Na pytanie o jakich powodów najczęściej dochodzi do przemocy w rodzinie 56% zaznaczały konflikty, 29% chęć wyładowania emocji, 71% uzależnienia, 37% chorobę psychiczną, 20% problemy finansowe, 22% zbyt duże oczekiwania wobec domowników, 36% powielanie złych wzorców w rodzinie z pokolenia na pokolenie. Badani wskazują, że w sytuacji bycia świadkiem zachowania przemocowego 16% nie reaguje, 49% informuje osoby dorosłe, 14% włącza się do konfliktu, natomiast 53% stara się załagodzić konflikt. Wśród ankietowanych 33% nie jest świadomych konsekwencji prawnych stosowania przemocy a 25% nie jest świadomych konsekwencji psychologicznych przemocy. Jako konsekwencje stosowania przemocy 57% ankietowanych podaje problemy w domu, 71% problemy w pracy, w szkole, 34% wycofanie z kontaktów społecznych, 52% niską samoocenę, 60% trudności w radzeniu sobie z emocjami, 65% smutek, depresję, 49% wyczerpanie psycho-fizyczne, 6% uzależnienia 43% rozwód, 38% bezradność, inne 11%. Większość badanych 91% wskazuje, iż powinno się karać osoby stosujące przemoc. W przypadku przemocy 63% ankietowanych zgłosiła by się po pomoc na policję, 25% do ośrodka pomocy, 12% do sądu, 36% do pedagoga szkolnego, 58% rodziny, 355 znajomych, 9% do innych osób.

Najczęściej wskazywaną przez respondentów przyczyną przemocy domowej są uzależnienia, w szczególności spożywanie alkoholu przez sprawcę. Pomimo szerokiej skali problemu przemocy domowej notuje się z roku na rok mniej beneficjentów doświadczających przemocy

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

w rodzinie. Statystyki policyjne czy pomocy społecznej pokazują tylko ujawnione i zgłoszone przypadki przemocy. Ogrom zjawiska możemy sobie wyobrazić dopiero wówczas, gdy pomnożymy te dane wielokrotnie – ciemna liczba jest w tych kategoriach szacowana bardzo wysoko także w skali kraju. Przyczynami niechęci do zgłaszania się po pomoc może być strach, poczucie wstydu, zależność finansowa od sprawcy, nie zawsze skuteczne działanie instytucji pomocowych, czy też niespójność, nieprecyzyjność i zawilość istniejących przepisów prawnych lub kwestia egzekucji istniejącego prawa np. eksmisja sprawcy. Również jak to wskazują respondenci niewystarczającą wiedzą na temat przemocy i przepisów prawnych. Ujawnianie zatem tych przypadków w dużej mierze zależy od osób, które mogą z różnych względów łatwiej niż inni zaobserwować objawy (obrażenia na ciele, zmiany w nastrojach, zmęczenie, zaniedbania, itp.). Osobami tymi są głównie nauczyciele, lekarze, pielęgniarki szkolne i środowiskowe, pracownicy socjalni, czyli wszyscy ci którzy profesjonalnie są do tego przygotowani i uwrażliwieni na krzywdę drugiego człowieka. Mają również do tego instrumenty prawne i znają metody radzenia sobie w takich przypadkach. Wiele instytucji podejmuje działania przeciwdziałające tym niekorzystnym zjawiskom. Niestety w ocenie społeczności nie są one wystarczająco skuteczne. Skuteczność prac instytucji nie zależy jednak wyłącznie od ich pracy merytorycznej. Należy zauważyć, że działania zespołowe specjalistów skupionych w Zespołach Interdyscyplinarnych czy Grupach Roboczych są trafniejsze, diagnozy pełniejsze a także jest możliwe udzielenie pełniejszej kompleksowej pomocy. Warunkiem jednak pełnego sukcesu jest współpraca Zespołu, ofiary, a także sprawcy przemocy.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zespół Interdyscyplinarny, Grupy robocze;</i> • <i>Punkt Poradnictwa Psychoterapii i Interwencji działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gdowie;</i> • <i>Zespół terapeutyczny działający na co dzień stacjonarnie i w terenie;</i> • <i>Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego;</i> • <i>Realizacja projektów dotyczących przeciwdziałania przemocy /grupy docelowe: dzieci , dorośli, seniorzy/;</i> • <i>Współpraca ze służbami i instytucjami na terenie gminy i powiatu;</i> • <i>Podnoszenie kompetencji pracowników GOPS zajmujących się tematyką przemocy;</i> • <i>Regularne superwizje Zespołu;</i> • <i>Kampanie informacyjno – edukacyjne;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Brak mechanizmów obligujących sprawców przemocy do współpracy i uczestnictwa w terapii indywidualnej bądź grupie korekcyjno – edukacyjnej;</i> • <i>Aspekty psychologiczne osób doświadczających przemocy utrudniające prace z psychologami;</i> • <i>Ograniczenia prawne i finansowe;</i> • <i>W środowisku wiejskim napiętnowanie osób uwikłanych w przemoc;</i>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wzrost zaufania do instytucji związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;</i> • <i>Dzięki współpracy z instytucjami mamy większe możliwości na dotarcie do osób uwikłanych w przemoc oraz szanse na skuteczniejsze rozwiązywanie przemocy;</i> • <i>Pogłębianie wiedzy i świadomości osób współpracujących z rodzinami /nauczyciele, pielęgniarce, pracownicy socjalnie/;</i> • <i>Możliwość pozyskania środków finansowych z funduszy UE na programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Przewlekłość spraw sądowych dotyczących przemocy w rodzinie, utrudniająca skuteczną pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie;</i> • <i>Brak reakcji środowiska na przypadki przemocy w rodzinie, obojętność na problem;</i> • <i>Brak wiedzy o instytucjach wspierających przeciwdziałanie przemocy;</i> • <i>Problemy mieszkaniowe uniemożliwiająca skuteczne odizolowanie sprawcy;</i>

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

III. CELE, DZIAŁANIA, SPOSOBY REALIZACJI

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Gdów

Cele Szczegółowe:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Gdów

NR.	NAZWA DZIAŁANIA	SPOSOBY REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
1.1.	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Gdów	1. Opracowanie narzędzi badawczych, przeprowadzenie badania, opracowanie ich wyników	Liczba opracowanych diagnoz	I półrocze	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów
1.2.	Wzmocnienie świadomości społecznej mieszkańców Gminy w zakresie wagi problemu przemocy w rodzinie	1. Przygotowanie informacji i umieszczenie jej na stronie internetowej GOPS i Gminy 2. Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek) i umieszczenie ich na terenie Gminy	Liczba materiałów informacyjnych Liczba artykułów prasowych Liczba spotkań	I kwartał I kwartał	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów Policja

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

	3. Zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej		I kwartał	
	4. Spotkania ze społecznością lokalną		III/IV kwartał	
	5. Współpraca z parafiami działającymi na terenie Gminy Gdów		III kwartał	
	6. Współpraca z Gdowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w zakresie edukacji osób starszych na temat zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób starszych oraz przysługujących im praw		W trakcie roku akademickiego	
	7. Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Zagórzanach i Fundacji Osób Niepełnosprawnych w Podolanach w zakresie edukacji osób		II kwartał	

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

		niepełnosprawnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób niepełnosprawnych oraz przysługujących im praw			
1.3.	Prowadzenie edukacji służącej wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zamieszczanie w mediach lokalnych artykułów 2. Praca socjalna 3. Udzielanie indywidualnych porad, konsultacji 	<p>Liczba artykułów prasowych</p> <p>Liczba udzielonych porad, konsultacji</p>	<p>I kwartał</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów
1.4.	Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja warsztatów/pogadanek profilaktycznych 	Liczba warsztatów/pogadanek	II kwartał	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych na rzecz osób doznających przemocy

NR.	NAZWA DZIAŁANIA	SPOSOBY REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
2.1.	Rozwijanie istniejących podmiotów udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie	<p>1. Kontynuowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p> <p>2. Kontynuowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>3. Kontynuowanie działalności Punktu Poradnictwa Psychoterapii i Interwencji oraz grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc</p> <p>4. Punkt bezpłatnej pomocy prawnej</p>	<p>Liczba posiedzeń Zespołu</p> <p>Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu</p> <p>Liczba osób objętych pomocą Zespołu</p> <p>Liczba udzielonych porad</p>	<p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów</p> <p>GKRPA Gmina Gdów</p>

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

2.2.	<p>Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą 2. Diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą 3. Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy 4. Udzielanie pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej, terapeutycznej 5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia 6. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w związku z przemocą w rodzinie w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy 	<p>Liczba interwencji</p> <p>Liczba osób, którym udzielono pomocy</p> <p>Liczba osób dotkniętych przemocą, które skorzystały z miejsc w ośrodkach wsparcia</p> <p>Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie</p>	<p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie</p> <p>GOPS Gdów</p> <p>Policja</p> <p>Szkoły</p> <p>Placówki Służby Zdrowia</p>
------	---	---	---	---	---

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

		w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390 z późn. zm.)			
2.3.	Monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą	1. Systematyczne wizyty w środowisku	Liczba wizyt w środowisku	Na bieżąco	GOPS Gdów Policja

2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych oraz interwencyjnych na rzecz sprawców przemocy

NR.	NAZWA DZIAŁANIA	SPOSOBY REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
3.1.	Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy	1. Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie	Liczba przygotowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych	I kwartał	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów
3.2.	Interweniowanie oraz reagowanie na stosowanie przemocy w rodzinie	1. Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” Liczba osób skierowanych do	Na bieżąco	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie GOPS Gdów

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

	<p>2. Informowanie o następstwach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie przy PCPR w Wieliczce</p> <p>3. Kierowanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie do Punktu Poradnictwa Psychoterapii i Interwencji działający przy GOPS Gdów- pomoc terapeutyczna: interwenta kryzysowego, psychoterapeuty i terapeuty uzależnień</p>	<p>Punktu Poradnictwa Psychoterapii i Interwencji działający przy GOPS Gdów</p> <p>Liczba osób skierowanych do udziału w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych</p> <p>Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe</p> <p>Liczba osób, wobec których skierowano wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu</p>	<p>Na bieżąco</p> <p>Na bieżąco</p>	<p>Policja</p> <p>Szkoły</p> <p>Placówki Służby Zdrowia</p>
--	--	--	-------------------------------------	---

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

		4. Zgłaszanie osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu na leczenie odwykowe		Na bieżąco	
		5. Kierowanie do sądu wniosku o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu		Na bieżąco	

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

4. Podnoszenie kompetencji specjalistów oraz współpraca osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

NR.	NAZWA DZIAŁANIA	SPOSOBY REALIZACJI	WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
4.1.	Szkolenie specjalistów pracujących z osobami doznającymi przemocy oraz stosującymi przemoc w rodzinie	Udział w szkoleniach	Liczba szkoleń	2020-2025	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie, ROPS, PCPR, organizacje pozarządowe
4.2.	Współpraca z gminami z powiatu wielickiego	Uczestnictwo w spotkaniach przedstawicieli gmin ds. przeciwdziałania przemocy	Liczba spotkań	Cyklicznie	PCPR
4.3.	Zacieśnianie współpracy z Gminną Koalicją	Organizowanie posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba posiedzeń Zespołu	Cyklicznie	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie została zaprojektowana na lata 2020 – 2025.

Odbiorcą niniejszego Programu są mieszkańcy Gminy Gdów, a w szczególności:

1. osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
2. osoby, które dotknięte zostały przemocą w rodzinie;
3. osoby, które stosują przemoc wobec najbliższych;
4. świadkowie przemocy w rodzinie;
5. osoby zawodowo zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Odpowiedzialnym za jego wdrażanie jest Wójt Gminy Gdów. Program ma charakter otwarty, tzn. dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe rozwiązania lub modyfikację zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb.

V. PRZEWIDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU:

Planowane do osiągnięcia rezultaty:

- Zwiększenie świadomości społecznej i wiedzy mieszkańców Gminy Gdów na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc
- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie
- Zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej dla osób uwikłanych w przemoc
- Redukowanie i minimalizowanie zjawiska przemocy domowej
- Wzrost kompetencji pracowników instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- Wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie
i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Gdów na lata 2020 - 2025

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu Gminy Gdów, środków pozyskanych przez GOPS Gdów z programów grantowych oraz środków pozabudżetowych z innych źródeł.

VII. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Monitorowanie Programu będzie prowadził Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdowie, który raz w roku, najpóźniej do 31.01. kolejnego roku, na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów, realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sporządzi sprawozdanie z jego realizacji. Ankieta ewaluacyjna Programu będzie przeprowadzana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej nie rzadziej niż raz na trzy lata.